

2. Продовольча безпека: сутність, стан та особливості забезпечення: Монографія / керівник авт. кол. проф. І. В. Федулова. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 468 с.
3. Пушак Я. Я. Продовольча безпека держави та її регіонів: методичний аспект / Я.Я. Пушак, Г.В. Стричак // Культура народів Причорномор'я. – 2012. – № 219. – С. 189-191.
4. Тернавська І.Б. Харчова промисловість у формуванні продовольчої безпеки регіону / І.Б.Тернавська, Л.А. Пархоменко // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. – Умань, 2012. – Вип. 81. – Ч.2.: Економіка. – С. 349-357.
5. Barichello R., Clay E. Trade Reforms and Food Security. Conceptualizing the Linkages. Rome, 2003. – 123 p.
6. Frankenberг T. R., Maxwell S. Household Food Security: Concepts, Indicators, Measurement. A Technical Review. New-York, 2007. – 224 p.
7. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

***Кадничанський М. В.,** канд. екон. наук, **Кобзар Я. Ю.,** магістр,
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, м. Харків*

Перехід України до ринкових умов ведення господарства зумовив появу ряду проблем в економічній системі та діяльності суб'єктів підприємництва, які раніше не існували, таких як фінансова нестабільність, кризові явища, банкрутство. Суб'єкти підприємницької діяльності, зокрема сфери торгівлі, мають заздалегідь прогнозувати розвиток кризових явищ, забезпечуючи власну ефективну діяльність. Вирішенню зазначених проблем сприятиме система управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Упровадження такої системи створить дієвий інструмент щодо запобігання кризам, забезпечення стабільної та ефективної фінансової діяльності.

Основні аспекти теорії економічної безпеки та фінансової безпеки як її складової у діяльності торговельних підприємств знайшли відображення в наукових працях вітчизняних та зарубіжних науковців а саме: О. Бакунов [1], І. Бланк [2], Т. Васильців [3], К. Горячева [4], Г. В. Козаченко [5], О. Сергєєва [1], С. Фролов [6] та ін.

Фінансова безпека набуває великого значення внаслідок можливого незадовільного фінансового стану торговельного підприємства, що може призвести до стану банкрутства. А відповідно, система фінансово-економічної безпеки підприємства має враховувати оцінку такого стану, поєднувати надбання сучасної економічної науки та діяти постійно.

В науковій літературі розглянуто низку підходів до класифікації чинників, які формують передумови функціонування підприємства, визначають напрямки його розвитку тим самим впливаючи на фінансово-економічну

безпеку підприємства.

На фінансово-господарську діяльність торгівельних підприємств впливає безліч факторів, зокрема нестабільний економічний стан в країні, підвищення конкуренції на ринку, низька платоспроможність населення тощо. Ці загрози доцільно поділити за джерелом їх походження – на чинники зовнішнього і внутрішнього середовища. До основних зовнішніх загроз відносять інфляція, зміни і недосконалість законодавства, несприятливий в державі інвестиційний клімат, зростання вартості обладнання, зниження купівельної спроможності населення тощо. Особливістю зовнішніх загроз є те, що вони не піддаються впливу з боку підприємства, тоді як на внутрішні ризики можна вплинути і відвернути. В свою чергу до внутрішніх чинників відносять такі складові [2]:

- фінансово-економічна (втрата фінансових ресурсів через неефективне управління ними; прорахунки в інвестиційній політиці; погіршення фінансової стійкості та ліквідності підприємства);

- інтелектуально-кадрова (погіршення ефективності управління підприємством; навмисні неправомірні дії чи бездіяльність працівників підприємства; збільшення втрат робочого часу);

- техніко-технологічна (знос матеріально-технічної бази; втрата страхових товарних запасів; погіршення ефективності використання торгової площі, обладнання; відставання від конкурентів за рівнем техніко-технологічного забезпечення);

- продуктова (зниження рівня якості чи конкурентоспроможності товарів; втрата чи псування товарів; збільшення кількості товару, що не відповідає якості та стандартам);

- інформаційна (втрата важливої комерційної інформації; погіршення достовірності та втрата доступу до інформації);

- інституційно-правова (прорахунки при укладенні договорів на поставку товарних запасів у неадекватних розмірах; погіршення договірних взаємовідносин; втрата контрактів та договорів через підробку фінансових та інших документів персоналом підприємства);

- екологічна (збитки та втрати через невідповідність екологічним нормам, продаж екологічно небезпечних товарів, недотримання правил та норм утилізації відходів, зниження витрат на природоохоронну діяльність).

Отже, ключовими рисами фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємництва, в тому і числі і торгівельної сфери, на наш погляд, є:

- визначення на ранніх стадіях проблемних місць в діяльності організації;
- сприяння ефективній діяльності суб'єкта господарської діяльності;
- забезпечення рівноважного і стійкого фінансового стану;
- нейтралізація кризового стану та запобігання банкрутству.

В свою чергу, управління фінансово-економічною безпекою підприємства передбачає виконання таких основних завдань, як визначення пріоритетних фінансових інтересів підприємства, виявлення внутрішніх та зовнішніх небезпек фінансово-економічним інтересам підприємства, попередження кризових явищ, розробка заходів щодо забезпечення ефективної боротьби із

загрозами фінансово-економічним інтересам підприємства.

Як зазначає І. Бланк [2] з метою ефективного управління фінансово-економічною безпекою торговельних підприємств доцільно розробити власну систему економічної безпеки, що являє собою організовану сукупність заходів, методів, спеціальних органів, служб, відповідного інструментарію, що забезпечують захист життєво важливих інтересів комерційних структур від зовнішніх та внутрішніх загроз. При цьому забезпечення економічної безпеки торговельного підприємства може проводитися як власними силами підприємства, так із залученням спеціалізованих структур. Поряд з цим, також виникає необхідність в оцінці фінансово-економічної безпеки торговельних підприємств на всіх етапах життєвого циклу підприємницької діяльності за основними фінансовими показниками.

Отже, фінансово-економічна безпека підприємства являє собою складну систему, яка включає різноманітні внутрішні та зовнішні складові, що орієнтуються на забезпечення ефективності використання ресурсів підприємства за кожним бізнес-процесом та дозволить господарюючим суб'єктам комплексно та об'єктивно здійснювати управління фінансово-господарською діяльністю підприємств торговельної сфери.

Список використаної літератури

1. Бакунов О. О. Концептуальні основи управління економічною стійкістю торговельного підприємства : монографія / О. О. Бакунов, О. В. Сергєєва ; Міністерство освіти і науки України; Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – Донецьк : ДонНУЕТ. – 2010. – 230 с.
2. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / Бланк И.А. – К.: «Эльга», «Ника-Центр», 2004. – 784 с.
3. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильцева]. – Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. – 386 с.
4. Горячева К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: Автореферат. – К.: Інститут економіки і прогнозування НАН України, 2006.– 17 с.
5. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізми забезпечення : монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьова, О. М. Ляшенко. – К. : Лібра, 2003. – 280 с.
6. Фролов С.М. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів/ С. М. Фролов, О. В. Козьменко, І.І. Рекуненко, Н. А. Дехтяр – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 91 с.

МЕТОДИ ОБЛІКУ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Кальченко В. І., голова циклової комісії, викладач, Харківський державний автотранспортний коледж

Інвестиційна діяльність являє собою сукупність практичних дій юридичних осіб, держави та громадян щодо реалізації інвестицій. Нинішня